

Juweeltjes 2015

Editie 2015: jubileum jaar, met alle uitspraken van afgelopen jaar en vele vele extra...

Vijf jaar juweeltjes, dat is een jubileumeditie waard, maar ook een bezinning op waarom we de gesprekken en uitspraken van mensen met dementie zijn gaan delen. Waarom we ze **Juweeltjes** zijn gaan noemen en wat ons doel ermee is.

15 jaar lang schrijven we tijdens alle groepen dat wat de bewoners ons vertellen zo letterlijk mogelijk op. Dit om zo min mogelijk zelf interpretatie te geven aan de woorden van de bewoners zelf. Iedere keer vragen we de bewoners toestemming om datgene wat ze ons vertellen te mogen opschrijven. We willen ze hun waardigheid en erkenning geven voor het leven dat ze hebben geleid en leiden .

Door de verslaglegging willen we laten zien dat er nog wel communicatie tussen de bewoners mogelijk en aanwezig is en dat er nog zoveel te leren valt, hoeveel moois, indrukwekkends, humor en ondeugd er nog word gezegd.

Dat er soms moeite voor moet worden gedaan om het op gang te brengen maar dat het dan wel degelijk nog tot stand kan komen. Dat ze vaak meer merken en zien dan vaak wordt gedacht.

Helaas werden de verslagen niet door iedereen gelezen vanwege tijdgebrek en zo ontstond het idee om ze via de mail en social media te delen; één keer per week op maandag sturen we het personeel 1 A-4tje met de mooiste uitspraken/ gesprekjes die we hebben gehoord: ‘de ‘juweeltjes’ en op social media plaatsen we elke dag een uitspraak. Een laagdrempelige manier om iedereen te laten weten hoeveel moois, indrukwekkends, humor en ondeugd er nog word gezegd, om mensen de andere kant van de ziekte te laten zien, dat er nog zoveel te ontdekken valt. Dat de taal misschien niet altijd klopt, maar dat het net als met poëzie van je vraagt om extra na te denken. Om mee te gaan in een taal waar je niet alles van snapt maar die je soms intuïtief wel begrijpt. Waar je moeite moet doen om de ander te begrijpen.

Vijf jaar juweeltjes en het eind nog lang niet in zicht, want we merken elke dag weer, dat de woorden en taal van deze mensen uitdaagt om beter te luisteren, om alle zintuigen open te zetten om deze mensen te verstaan.

Bert Keizer, een trouwe lezer van de 'juweeltjes' en verpleeghuisarts, schrijver en filosoof, schreef de volgende column in Trouw. Met trots plaatsen wij die hier ook.

Onder de verzamelnaam 'Juweeltjes' publiceren Paula Irik, Sylvia van Rijn en Irene Kruijssen teksten van verpleeghuisbewoners op internet. De eerste drie zijn geestelijk verzorgenden, Irene is muziektherapeut. Vaak gaat het om éénregelige opmerkingen, maar laatst hadden ze een lange die ik graag (met hun toestemming) aan u voorleg. Ik lees deze woorden als een unieke blik in de beleving van dementie. Je komt hier heel dicht op hoe dat nou voelt, dement zijn. Voor een beter begrip van de tekst waag ik het u de situaties te schetsen die de vertelster beschrijft. Een groep dementerenden is soms als een groep verdwaalden die noodgedwongen dezelfde kleine ruimte delen. Er zijn vaak kleine maar heftige ruzies, om de positie van een stoel, over een verkeerde aanraking, over wat gemorste jam, en niet zelden zonder handgemeen. De vertelster kijkt daar onthutst naar. En ruziet soms mee. Luistert u naar haar eigen woorden:

'Ik vind het fijn als we het zo hebben samen. Geen ruzie, het is merendeels leukigheid. Toch is het leuk, weet je wel, terwijl het toch een beetje.....Soms komen mensen tot uitschieters, dat kan ik niet dragen. Mensen kunnen soms zo moeilijk tegen elkaar doen. In hun hart willen ze wel – maar dan kunnen ze niet. Dan denk ik: mens, lééf! Het is soms wel moeilijk hoor. En soms in enen gaat het goed. Je moet soms een beetje bij elkaar komen en doen. En dan is het leuker. Het kan soms heel moeilijk wezen. Het is soms te mooi. Dan kun je er niet bij. Aan de ene kant vind ik het wel gezellig dat je vreemde mensen ziet. Ze zijn gewoon een beetje anders dan wij. Soms kan ik zo razend worden en dan kijk je, en dan denk ik bij m'n eigen: laat maar gaan. Dan moet je gewoon denken: 'Vooruit, laat maar waaien!' Maar soms kan je het niet verdragen. Net of dat je een kind bent. Soms, mijn kinderen, dan kan ik dwars door ze heen

draaien. Maar ja, daar schiet je toch niks mee op. Soms hebben we gelijk, en aan de andere kant hebben we geen gelijk. Dat blijf je altijd houden, daar kan je niks aan doen. Soms wil je de hele wereld wel helpen, maar dat kan niet. Maar dan denk je: kan mij het schelen – ik heb hier genoeg thuis. Dan denk je: 'Het is weer gebeurd.' En dan in enen, hupsa, over het minste of geringste hebben ze ruzie. Het is makkelijk natuurlijk, het is dichtbij. Het is niet leuk, ik denk dat het overal is. Soms loopt alles, soms loopt niks. Soms loopt alles tegen mekaar in. Het is allemaal minder. Soms valt het mee. En soms lijkt het net of alles zo naar beneden komt. En als je nou achteraf kijkt, denk je: Wat heb ik toch gedaan? Wat een gezeik. Maar soms kan je ze allemaal door elkaar rammelen.'

Haar woorden nemen je moeiteloos mee in die halve verwarring, die merkwaardige mistflarden, waar dementen doorheen moeten kijken om de wereld te blijven zien. Wat mij treft in haar woorden is hoezeer het geestelijk leven van een dementerende bestaat uit korte sprintjes waartoe ze heel lang in staat blijven. Daar staat tegenover het onvermogen om geestelijk nog een lange wandeling te maken. Al gauw vergeten ze de route, niet alleen in hun eigen buurt, maar ook in de min of meer vastliggende geestelijke plattegronden die wij anders zo moeiteloos doorkruisen. Hoezo 'geestelijke plattegronden'? Denk aan een boek, of een film, of een verjaardag, of een bruiloft, of een begrafenis, allemaal zaken waarbinnen dementerenden snel de weg kwijt raken. Met als gevolg dat ze nijdig worden of angstig en zich gaan afvragen: waar zit ik nou? waarom ben ik hier? waar gaan we heen? hoe is dit eigenlijk begonnen? Belangrijke vragen, de allerbelangrijkste vragen die je kunt stellen eigenlijk, alleen niet als je op een verjaardag zit of halverwege een begrafenisritueel.

Het verlossende van de 'Juweeltjes' is dat de schrijfsters keer op keer aantonen dat de wereld van dementen voor ons bereikbaar blijft. Dat er altijd die mogelijkheid blijft bestaan om goed gezelschap voor elkaar te zijn, in mijn ogen zo'n beetje het hoogste wat een mens kan bereiken.

Een gesprek over geloof...

“Je kunt de mazzel hebben dat het slaagt. Dan is het dat je een dubbelpakket krijgt van geloven. Dan heb je een stuk van je geloof in enen veranderd naar plus.

Geloven is een bepaalde gedachtegang die probeert te raden waarmee je als het ware positief wilt voorspellen. En als het tegenvalt – wat een grote kans heeft – heb je daar wel een beetje moeite mee. Dan gaat je geloof wel een percentage naar beneden.

Dat is niet het gelijk dat je zelf bedacht hebt. Dat is de gedachte die als gedachte naar voren is gekomen.

In wezen denk je al een beetje plus. Mijn geloof is als jongen zijnde gegroeid, omdat mijn ouders er naar streefden hun kinderen op te voeden naar de pluskant toe.

Dan hoop je zelf, als je in een goede stemming bent, dat het op een plus valt.

Dan zoek je het ook op! Ook in het gezin probeer je die plus ook te handhaven.

Ik sta plus in die gedachte in het leven en daar probeer ik ook zelf mijn leefgedachte naar toe te plaatsen.

Als je met mijn moeder praat, dan merk je duidelijk dat daar een bepaald karakter in zit. Mijn moeder is een tamelijk klassiek denkend mens.

Ja, zo gaat dat.

Je hebt in je geloof plussen en minnen en je kunt niet altijd rechtstreeks aanvallen.....”

Slechte eigenschappen, bedachtzaam zijn of juist heel snel...

“Slechte eigenschappen, die laten we maar zitten”.

“Ik doe wel eens of ik niets heb gehoord terwijl ik het wel heb gehoord”.

“Slechte eigenschappen, daar praat ik niet over”.

“Ik ben langzaam en bedachtzaam ik ben niet zo vlot. Ik wil wel eens nadenken.

“Vroeger toen ik een jong meisje was, was ik vlug en snel. Nu doe ik niets meer”.

“Ik was langzaam en bedachtzaam, want anders kreeg ik er spijt van”.

“Jaloers zijn. Dat moet je niet zijn. Was op de lagere school al zo dat er kinderen vooruit liepen”.

“Veel boos worden, dat kon ik zo”.

“Ongeduldig zijn ben ik ook niet. Moesten alles delen”.

“Streng. Maar ach, niet echt. Ook goed”.

“Ik was ondeugend en al die kerels die achter mijn kont aan zaten”.

“Ik was ondeugend en kreeg van mijn vader en moeder een klap op mijn kont”.

“Ik was bedachtzaam. Want mijn moeder was vroeg op en ik niet”.

“Ik geloof niet in vampieren. Dan kun je wel in alles geloven wat onzin is”.

“Dat heb je vroeger. Dan denk je dat komt later wel. Ach ja, we werkten he”.

“Dat heb je meegemaakt. Dat is makkelijk om te vertellen. Als het onzin is niet”.

“Toen was ik 17, nu bijna 97 en bijna zelf aan het eind”.

“Reizen vond ik leuk, maar niet dat ik overal hoefde te zijn. Maar ach, is zo lang geleden”.

“Ik dacht het wel, maar zei het niet hardop op”.

“Ach ja, mijn zoon. Die zit in Japan of Zuid-Afrika. Voor vakantie. Die studiebollendozen die reizen wat af he. Die studeren die kunnen niet ophouden natuurlijk. Die blijven doorgaan ermee . Mijn man was doctor in wiskunde en later nog in iets anders ook. Vroeger gingen we op vakantie met de kinderen. Daarna gingen we na elkaar. Letten we op elkaars. spullen. Zo gaat dat rond he. Ik zit hier dus er is nu weinig opletten op hun spullen maar ach daar zorgt mijn zoon goed voor. Wat typt u snel. Dat moet zeker wel om het bij te houden. Dat lukt niet met schrijven he”.

“Die ring? Denk van mijn man of vroeger. Weet ik niet meer. Hoort bij je oude dag”.

“Wat leuk dat ik u weer zie vandaag”.

“Zo kunnen we nog een boek erover schrijven”.

“Om 12 uur krijgen we eten. Hebben we vast honger dan”.

“Ik ben mager, niet slank hoor”.

“Het leven gaat door en zo wordt je oud hé”.

“Heeft u dat allemaal opgeschreven? Daar kun je een boek over schrijven. Nou ja dat is overdreven hoor”.

“Mijn man kon de wijs niet houden en zong zo vals als een kraai. We hebben wat afgelachen. Naast hem was ik een muzikaal talent”!

“Mijn moeder is 96 en is ook op vakantie. Met een dochter of zoon. Die vermaakt zich best, zou ik niet durven als ik zo oud was”.

“Op de veranda is er wel stilte. Of je moet 10 kinderen hebben”.

“Ik ben op heide tot ik aan de achterkant weer eruit komt”.

“Dansen gaat goed. Zeker op deze muziek”.

“Ontbijt muziek is het beste zei oma altijd. Zingen bij het ontbijt daarna iedereen naar school en genieten”.

“Oma maakte het ontbijt en mijn moeder zong”.

“Droomland. Prachtig lied. Hoort in alle boeken thuis. En elke jongen moet dit kennen. Begin je dag met een prettig gevoel. Is de waarheid”!

“Mijn grootvader heeft deze dingen ook mee gemaakt. Zingen met elkaar”.

“Het is prachtig. Hoe de muziek wordt gemaakt van de manier waarop jullie zingen. Ben een oude tante maar zeg nog wel eens wat”.

“Ik ben gelukkig dat het zo mooi naar boven gekomen is”.

“‘Que sera sera’. Dat zingen we elke zaterdagochtend”.

“De kippen worden geslacht op vrijdag. Niet zielig hoor. Is om te eten. Hij zegt: ‘pik pik’ en ik zeg: ‘jaja’ ”.

“Dit is mij jaren liefde waard, deze liederen”.

“Als mijn moeder er was dan was jij de hemel. Dit is haar liedje”.

“Mijn moeder zong altijd met de kinderen in de crèche op zaterdag”.

“Worden we nou nog eens geholpen? Ik zie geen duvel. Er zijn altijd mensen! Ik ga. Ik geloof het wel”.

“De akkoorden, ze zijn verloren. Alles is verloren”.

Een langer juweeltje dit keer, een gesprek vol levenslessen en wijsheid: er is altijd ook een andere kant.

“EN SOMS IN ENEN GAAT HET GOED”

“Ik vind het fijn als we het zo hebben samen. Geen ruzie, het is merendeels leukigheid. Toch is het leuk, weet je wel, terwijl het toch een beetje.....Soms komen mensen tot uitschieters, dat kan ik niet dragen. Mensen kunnen soms zo moeilijk tegen elkaar doen. In hun hart willen ze wel – maar dan kunnen ze niet. Dan denk ik: mens, lééf! Het is soms wel moeilijk hoor. En soms in enen gaat het goed. Je moet soms een beetje bij elkaar komen en doen. En dan is het leuker. Het kan soms heel moeilijk wezen. Het is soms te mooi. Dan kun je er niet bij. Aan de ene kant vind ik het wel gezellig dat je vreemde mensen ziet. Ze zijn gewoon een beetje anders dan wij. Soms kan ik zo razend worden en dan kijk je, en dan denk ik bij m'n eigen: laat maar gaan. Dan moet je gewoon denken: 'Vooruit, laat maar waaien!' Maar soms kan je het niet verdragen. Net of dat je een kind bent. Soms, mijn kinderen, dan kan ik dwars door ze heen draaien. Maar ja, daar schiet je toch niks mee op. Soms hebben we gelijk, en aan de andere kant hebben we geen gelijk. Dat blijf je altijd houden, daar kan je niks aan doen. Soms wil je de hele wereld wel helpen, maar dat kan niet. Maar dan denk je: kan mij het schelen – ik heb hier genoeg thuis. Dan denk je: 'Het is weer gebeurd.' En dan in enen, hupsa, over het minste of geringste hebben ze ruzie. Het is makkelijk natuurlijk, het is dichtbij. Het is niet leuk, ik denk dat het overal is. Soms loopt alles, soms loopt niks. Soms loopt alles tegen mekaar in. Het is allemaal minder. Maar ja, we hebben altijd wel beesten om ons heen gehad, dat scheelt stukken. Soms wil je ze wel opvreten – en aan de andere kant benne ze zo verschrikkelijk vervelend. Ze kunnen soms zo oervervelend wezen. En aan de andere kant kunnen ze soms zo aardig wezen. Ze hebben er zelf geen erg in. Soms valt het mee. En soms lijkt het net of alles zo naar beneden komt. Als mensen leuk naar elkaar luisteren..... En als je nou achteraf kijkt, denk je: Wat heb ik toch gedaan? Wat een gezeik. Maar soms kan je ze allemaal door elkaar rammelen.

In gesprek met een bewoner..

“Het is ook hoe je jezelf inwerkt, hoe je jezelf uitwerkt. Je probeert overal de goeie kant van te zien. En als er dan wat is, probeer je eerst de goeie kant te zien waarmee je de wereld in kunt. En dan lukt de rest ook wel.

Elektrotechniek, zo heette mijn werk. Ik ben gewoon voor het grootste deel in de praktijk geschoold. Het is de praktijk hoe alles reageert, daar heb je het meest aan. En de theorie die had je al vergaard. Ik heb eigenlijk altijd doorgestudeerd. Ik werkte bij de NS, een zogenaamde dienst had ik daar. En ik koos de elektrotechniek. Tot het einde toe heb ik dat meegehad. Je eigen plannen maakte je. Die plannen werden dan uitgewerkt. En de installateur voerde het uit. Wat dat betreft heb ik een heel praktisch vak geleerd. Wat je uitdacht, daar kon je mee spelen.

Er zijn mensen waarvan je zegt: dat zijn allemaal vakgenoten. Daarmee werd het vak verder bestudeerd. Wat dat betreft ben ik helemaal praktisch opgevoed.

Mijn hele vak heb ik in de techniek uitgevoerd en geleerd.

Wat in de praktijk werkte, dat heb je helemaal uitgewerkt. Is het voor dat ik heb – is het daar geschikt voor? En zo kon je een hele hoop dingen eerst van te voren in de praktijk testen. Het was mijn vak helemaal aangemeten.

Ik ben gepensioneerd uit dat gebied. Ik heb lang gewerkt, maar ik heb ook met plezier lang gewerkt. Wat je *moet* doen en wat je *kan* doen – daarmee heb je de weg dan meestal wel gevonden.

Mijn vader was machinist. Ik heb op de locomotief staan scheppen met de kolenschep (brede glimlach). In mijn vakantie stond ik nog wel eens op de locomotief van mijn vader. De stoomketel moest je heet stoken. Hoe lang moeten we ermee rijden? Dan moeten we zorgen dat het vuur zó groot is.....

Susteren was een station waar veel materiaal door ging. Een centrale werkplaats – daar kon je je hart ophalen. Mijn vader had in Susteren rangeerdiensten, waarbij al die treinen op adres werden gezet. Ik heb een vak gekozen waarmee ik goed uit de voeten kon.”

“Jij bent de mooiste.”

“Van vader en moeder, van allebei een beetje. Dat is het beste. Dan kan je het ook nooit vergeten. Heel belangrijk. Eigenaardig, maar het is zo.”

“Overal waar je kan zingen, daar gingen we zingen. Dat scheelt een stuk!”

“Oh ja hoor, maar als ik niet meer weet dat de wereld bestaat, dan hoeft het van mij niet meer”.

“Flirten? Zijn er mooie mannen hier dan? Heb net mijn mooie broek aan”.

“Als ik met mijn moeder mee ga moet ik opletten, want mijn moeder wil ook haar eigen zin”.

“Ik ben 82. Dan moet je er op rekenen dat je dingen dus gaat mankeren”.

“De vogel zingt mee die is ook katholiek. Nee hoor christelijk”.

“Ze spreekt niet, maar wel als ik meezing met haar. Dus valt ze in”.

“Ik loop niet meer. Alles gaat voorbij. Als ik op straat kom dan duwen ze me in de rolstoel”.

“Ik heb pas tijdens het reizen de heide leren kennen. Toen vond ik het wel mooi. Nu minder”.

“Misschien wil ik je wel helpen hoor”.

“Wie de gunst aan een gitaar kan geven heeft een vriend voor het leven. Hij is dicht bij je hart en merkwaardig van een gitaar dat je er zo aan hecht. Dat is zo'n beetje mijn slogan”.

“Als mijn moeder was hier. Ze zou zeggen speel dit lied hier. Tik mee. Dit wordt ook gezongen in het Afrikaans. Klinkt hetzelfde”.

“Ja, dat is met ons. Dan gaat de tweede stem vanzelf zingen”.

“Ik ben ver in de 90, dat haal je er niet uit hé”.

“Ik ben alles vergeten van toen ik klein was, maar de liederen niet”.

“Dank voor de mooiste en de liefste dag met de liefste zuster die er is”.

“Grijze haren fijn? Kijk maar om je heen. Ze kijken niet zo blij”.

“Ik leek altijd jonger dan ik was. Deed me niets. Ik wist hoe oud ik was”.

“Als je me zo ziet dansen dan weet je dat ik bij je ben”.

“In haar kop zit al die liederen”.

“Waar jij gaat, ga ik ook hoor”!

“Rituelen en herinneringen. Ja, daar kunnen we wel wat mee. Die komen wel”.

“Tuurlijk mag je opschrijven wat ik zeg. Ik vind het mooi voor alle mensen”.

“Ik ben alleen dus ik zing niet zo vaak, maar vind het fijn en leuk om vaker te doen”.

“Meezingen om de klanken te ondersteunen, klopt helemaal namelijk. Als je de klank in een bepaalde kleurstemming gaat beginnen weet je wat je moet doen. Dan weet je hoe het werkt. Anders krijg je een valse klank hoor”.

“Dat is de dominee. Ik zit 2 uur tegen u aan te kijken dus natuurlijk weet ik dat”.

“Het is hier echt een goed, georganiseerde dingen zie ik”.

“Het helpt niets als je klaagt. Niet zeuren zei mijn moeder ook altijd”.

“Omdat ik je stem heb gehoord ben ik naar buiten gekomen. Je gitaar is mijn baas”.

“Zoals je nu zingt dan bid ik God om je te horen. Maar als je ziek bent dan kun je niets”.

“Ha fijn eindelijk een normaal mens”.

“Het is een raar verhaal. Alles hangt af van toeval”.

“Zit je naast haar dan weet ze het nog niet”.

“Ik zou graag willen dat ik het zou weten zonder te denken”.

“Er is een boek over mijn leven geschreven”.

“Heide plantjes hier? Ik heb wel iets anders te doen hoor”.

“Het is heerlijk, heerlijk om met dit warme weer deze liederen te zingen”!

“Als je danst mag je met elke man flirten”.

“Ik hoef niet te drinken als ik maar kan dansen als afleiding”.

“Niet jaloers zijn als ik ga dansen. Ik dans heel goed”.

Hoe heet iemand die het doel verdedigt? Antwoord: “Een advocaat”.

“Er zijn een heleboel liederen waarvan je denkt: oh die ken ik, maar ken je toch niet. Of zijn zodanig al jaren verjaard. Er zit hier in mijn hersenen nog maar een klein stukje dat zegt hé. Er zit een antennetje die dat oppikt. En helemaal als er nog een koortje is dat ondersteunt”.

“Mijn vader werkte bij de Heineken brouwerij. Daar begon het drinken al”.

“De koekoek klinkt als het klokje van de bureu”.

“Lang geleden dat we hier waren geweest. Kun je zien hoe groot ik ben geworden”.

“He, daar heb je bloempot”.

In gesprek met een bewoner (schuingedrukt de vragen die werden gesteld)

“Al is het zo'n klein stukje, dan is het toch een plus. En dat kan altijd uitgroeien tot een grote hoop.”

= *Waar hoopt u op?* =

“Dat de situatie in je gezin op honderd procent peil staat. Dat vind ik het belangrijkste: dat het foutloos kan functioneren. Dat is het meest schreeuwende. De andere dingen zijn belangrijk – maar dit zijn de belangrijkste.

Doordat het de zomer is waar je op gokt, probeer je de bloemen die net uit de knop komen, uit te luiden tot het plus. Het gaat er niet om dat je de winst wilt hebben als winst – maar de erkenning.

De meeste dingen waar je belangstelling voor hebt, zijn juist de dingen die belangrijk zijn. En dat je daar ook in gelooft. Dat je zegt: hier is iets daar hebben we geloof aan gehecht en dat is de waarde naar de pluskant. Je weet wel dat de kracht ervoor aanwezig is, maar je moet daar wel ook volledig in geloven. Wij kunnen het beïnvloeden – tussen aanhalingstekentjes – om er begrip van te maken. En dat begrip kan dan aan kracht winnen. Maar je moet er wel in geloven.

Dan zeggen we: 'Wij willen dit hebben, wij willen dat hebben' – en dan blijkt dat het niet komt. Dat het heel anders uitpakt dan je op je blaadje hebt staan. En daar moet je dan tevreden mee zijn en dat is een hele toon!

Je kunt de mazzel hebben dat het slaagt. Dan is het dat je een dubbelpakket krijgt van geloven. Dan heb je een stuk van je geloof in enen veranderd naar plus.”

= *Geloven betekent toch ook dat we niet alles zelf hoeven te doen? Er komt toch ook iets van de andere kant naar ons toe?* =

“Geloven is een bepaalde gedachtegang die probeert te raden waarmee je als het ware positief wilt voorspellen. En als het tegengvalt – wat een grote kans heeft – heb je daar wel een beetje moeite mee. Dan gaatje geloof wel een percentage

naar beneden.

Dat is niet het gelijk dat je zelf bedacht hebt. Dat is de gedachte die als gedachte naar voren is gekomen.

In wezen denk je al een beetje plus. Mijn geloof is als jongen zijnde gegroeid, omdat mijn ouders er naar streefden hun kinderen op te voeden naar de pluskant toe.

Dan hoop je zelf, als je in een goede stemming bent, dat het op een plus valt.

Dan zoek je het ook op! Ook in het gezin probeer je die plus ook te handhaven.

Ik sta plus in die gedachte in het leven en daar probeer ik ook zelf mijn leefgedachte naar toe te plaatsen.

Als je met mijn moeder praat, dan merk je duidelijk dat daar een bepaald karakter in zit. Mijn moeder is een tamelijk klassiek denkend mens.

Ja, zo gaat dat.

Je hebt in je geloof plussen en minnen en je kunt niet altijd rechtstreeks aanvallen.....”

“Het is een gitaartuin”.

“Kattenkwaad dat was nergens voor nodig. Ik ging gewoon buiten spelen”.

“Mama was streng. Papa ook maar die was ook zachter”.

“Belletje trekken was kinderachtig en misschien waren er geen bellen”.

“Die zelfgemaakte liederen blijven mooi”.

“Mijn moeder moest zo hard werken met 7 kinderen. Moest alles zelf doen. Ik was altijd lief voor mijn moeder. Daar was ze blij mee. Ik was de jongste”.

“Vader zoop altijd. Die maakte alles op. Ik ging buiten met moeder wandelen. Dat vond ze fijn. Daar was ze altijd blij om”.

“Schrijf je alles op? Dan zeg ik niets meer”.

“Ik ben wel moe hoor. Ben al 81”.

“Wij waren zo arm. Konden nergens aan meedoen op school”.

“Ik had een opa of oma die bidden, maar die was heel ver weg en ik was te klein daarvoor”.

“Mijn vader vaarde en was niet gelovig. Mijn moeder was thuis en gelovig. Dat hoorde bij haar. Ik ben niet gelovig”.

“Hebben we dit weer helemaal hier heen gebracht”.

“Mijn moeder werd wel eens boos, maar ik ook”.

“Met zijn tweeën in de bedstee, met mijn broertje. Je had niet veel keuze dus niet veel praatjes”.

“Mijn kinderen gebruiken mijn naam elke dag. En die worden elke dag een stukje groter”.

“Ik heb een deel van de naam van de moeder. Ze had meer kinderen dus iedereen kreeg een stukje”.

“Je bent mijn eigen bloem”.

“Pan vol schillen – bij de boer brengen – kregen we daar vijf cent voor. Vijf cent voor een pan vol schillen”!

“Naar Goes, dan waren we heel dol, dan moesten we koffie drinken bij Heck. Dan waren we uit geweest met moeder. Met onze handen onder haar jak, dan bleven ze warm.”

“We zitten nog in de Amsterdamse zone. Je staat hier en blijft hier staan”.

“Verder dan dit stukje ken ik het niet”.

“Nou kunnen jullie je mond weer houden als je wilt”.

“Ik hou van alle seizoenen. Wat dat betreft zijn alle seizoenen mooi. Heb je spullen in huis, heb je altijd om aan te trekken”.

“Ik woon hier nog maar pas, maar ik heb er altijd een beetje bij gehangen”.

“Omdat ik zoveel van je hou’. Stokoud is dat lied. Van voor 1900 en dat zingen we nog”.

“Ik zing vals van de hoge kant”.

“Deze liedjes zijn allemaal voor Adam en Eva”.

“Yellow submarine. Is een van de allerbeste Beatles liedjes. Men wilde het niet zingen want ze vonden het te moeilijk. Met de woorden erbij is het lekker makkelijk”.

Samen met bewoners de bewoners die zijn overleden herdenken, altijd belangrijk en van waarde.

“Zuster ik moet luisteren naar je woorden hoor.”

“Ik ben blij hier te zijn in verband met de dood van zijn verhaal. De hele periode.”

“Ik op mijn best wil iedereen persoonlijk bedanken. Op bezoek komend of niet komend, maar informatie gevend. Om de naam van de gestorven te delen.”

“Ik was onvoorbereid maar zag jullie binnen komen en dat doet me goed.”

“Dank jullie, ik dank jullie, mijn vrouw en ik hebben het samen gedaan.”

“Dat lied is mooi maar komt niet uit mijn hoofd.”

“Het komt niet uit de mond van die persoon zelf.”

“Wat ik weet is dat ze hebben een lied gezongen, dat is voor moeder.”

“Ze zit helemaal in de hemel en maar zoeken daar he.”

“Ze waren precies zoals jij het vertelde.”

“Dan denk je nu aan je ouwe tijd.”

“Mijn kind is drie jaar geleden voor de trein gegaan. Dat verdriet is zo groot. Wilde niet meer leven. Kon niets doen. Mijn jongste van de drie.”

“Je blijft ze altijd onthouden. Niet alles maar wel een beetje.”

“Ze is droevig. Om er verlies van ouders. Vader en moeder en een paar vriendjes. Allemaal geven ze een rol.”

“Hij zei: ‘Annie als ik dood ga dan kom ik elke nacht de wacht houden bij je’ en dat doet hij elke nacht.”

“Ze zullen me zeker missen als ik er niet meer ben.”

“Dit zijn allemaal mensen en kennissen van me.”

“De bomen weten het allemaal nog.”

Deze keer geen juweeltjes maar een ontmoeting met een bewoner...

“Doordat je met je ouders een gevoelsmatige binding hebt, waardoor je een belangstelling hebt die meer is dan een gewone belangstelling.....het kan daar allemaal naar toe, het kan dat het net zo'n moeilijk probleem is, maar dan kan je er over praten. Dat is wat vertrouwen is. Er zijn dingen die je liever met je moeder bepraat en er zijn dingen die je liever met je vader bepraat. En dan weet je dan het goed zal worden behandeld.

Of een vriend. Dan zocht je vrienden op over iets dat je heel gek vindt om over te praten. Dat helemaal niet gek is om er over te praten. Over bepaalde dingen waar je met een derde over praat. En het vertrouwen dat doorbreekt dat. Want degeen waar ik mee praat, die maakt eigen keuzes dat hij of zij er niet met een ander over praat.

Je hebt allemaal een vriend of vriendin waar je daarmee over kan praten. Dan weet ik dat ik dat die de keuze heeft daar kan ik met een persoon over praten en daarmee niet. Dat zijn bepaalde regels die ontstaan door vriendschap. En vriendschap wil zeggen: vertrouwen. Mensen die dat ervaren, die weten: dat zijn geen verhaaltjes om voor te lezen – die wil dus graag even ergens over praten. En die voelen in het gesprek dat dat aanwezig is.

Daarvan moet je kunnen horen dat dit een gesprek is dat voor een praatje onderweg genoemd kan worden.”

Wijsheden.. ze komen vaak tijdens kleine gesprekjes.. Deze willen we graag met iedereen delen...

“Ik vind het fijn als we het zo hebben samen. Geen ruzie, het is merendeels leukigheid. Toch is het leuk, weet je wel, terwijl het toch een beetje.....Soms komen mensen tot uitschieters, dat kan ik niet dragen.

Mensen kunnen soms zo moeilijk tegen elkaar doen. In hun hart willen ze wel – maar dan kunnen ze niet. Dan denk ik: mens, lééf!

Het is soms wel moeilijk hoor. En soms in enen gaat het goed. Je moet soms een beetje bij elkaar komen en doen. En dan is het leuker.

Het kan soms heel moeilijk wezen. Het is soms te mooi. Dan kun je er niet bij. Aan de ene kant vind ik het wel gezellig dat je vreemde mensen ziet. Ze zijn gewoon een beetje anders dan wij. Soms kan ik zo razend worden en dan kijk je, en dan denk ik bij m'n eigen: laat maar gaan.

Dan moet je gewoon denken: 'Vooruit, laat maar waaien!' Maar soms kan je het niet verdragen. Net of dat je een kind bent. Soms, mijn kinderen, dan kan ik dwars door ze heen draaien. Maar ja, daar schiet je toch niks mee op.

Soms hebben we gelijk, en aan de andere kant hebben we geen gelijk. Dat blijf je altijd houden, daar kan je niks aan doen.

Soms wil je de hele wereld wel helpen, maar dat kan niet. Maar dan denk je: kan

mij het schelen – ik heb hier genoeg thuis.

Dan denk je: 'Het is weer gebeurd.' En dan in enen, hupsa, over het minste of geringste hebben ze ruzie. Het is makkelijk natuurlijk, het is dichtbij. Het is niet leuk, ik denk dat het overal is. Soms loopt alles, soms loopt niks. Soms loopt alles tegen mekaar in.

Het is allemaal minder.

Maar ja, we hebben altijd wel beesten om ons heen gehad, dat scheelt stukken. Soms wil je ze wel opvreten – en aan de andere kant benne ze zo verschrikkelijk vervelend. Ze kunnen soms zo oervervelend wezen. En aan de andere kant kunnen ze soms zo aardig wezen. Ze hebben er zelf geen erg in.

Soms valt het mee. En soms lijkt het net of alles zo naar beneden komt.

Als mensen leuk naar elkaar luisteren.....

En als je nou achteraf kijkt, denk je: Wat heb ik toch gedaan? Wat een gezeik. Maar soms kan je ze allemaal door elkaar rammelen”.

Het volgende juweeltje komt van Diana Donau, met dank voor het delen:

Ik lees altijd met veel plezier de Juweeltjes.

Mijn vader was altijd al een beetje vergeetachtig, maar nu herkent hij me soms helemaal niet meer. Hij ligt op het moment met een longontsteking in het ziekenhuis. Hij sliep toen ik op bezoek kwam. Ik zette wat spullen neer die ik had meegenomen en hij werd wakker van het gerommel om hem heen. Ons gesprek leek gewoon: Ik zei goedemorgen, hij ook en we babbelden wat over het ziekenhuis. Ineens viel hij stil, leek ver weg en het gesprek daarna hoort bij de Juweeltjes thuis, vind ik.

Papa: “Ben ik dood”?

Ik: “Je bent in het ziekenhuis”.

Papa: “Ben jij een engel? Heeft de hemel je gestuurd om voor me te zorgen”?

Ik: “Weet je niet meer wie ik ben”???

(Papa schudt zijn hoofd)

Ik: “Je hebt me zelf gemaakt, weet je nog”?

Papa: “Echt waar? Wat goed...”

Pasen brengt altijd vele herinneringen naar boven.....

“Een blouse en een hemdje en een broekje. Dat was mijn moeder-cadeau. Mijn moedercadeau, ik was er blij mee. Dat was zo, dat je er mee kon spelen, maar heel voorzichtig zijn. Dat lukte zeker, want ik was er erg voorzichtig mee. Het was een grote verrassing voor mij. Omdat ik wist ik zou geen nieuwe kleren kunnen kopen en mijn moeder ook niet. Maar toen heb ik ze gekregen.....”

“Moesten we eieren gaan zoeken. Ging mijn moeder eieren kopen. Gekleurde eieren, het was al geschilderd. Soms zaten we met mijn moeder samen te schilderen. Zette mijn moeder ze in een zak. En wanneer we slapen, gingen mijn vader en moeder die eieren in het bos bewaren. Gingen we zoeken, zoeken, gingen we eindelijk één ei vinden, gingen we lopen waar die ene ei was. Mijn broers en zusters waren ook meegekomen. Wij allemaal begonnen die eieren te pikken en in onze zakken te stoppen, want we hadden jurken met zakken. Mijn moeder snee die paasbrood in slijpjes en beleggen met boter en kaas. En we moesten die eieren eten met de kaas. Die eieren zaten in een schaal. We gingen vechten hoor. Want die zusters waren ook een beetje ouder dan mij. Mijn moeder zei: ‘Jullie mogen niet vechten, die eieren zijn van jullie allemaal.’”

“De eieren zijn van de kinderen.”

“Zoeken, zoeken, zoeken, de hele dag zocht ik naar eieren. Er waren veel eieren. Die eieren waren verstopt, zodanig dat je ze kan vinden maar wel met veel moeite. Mijn moeder verstopte ze samen met mijn oom. De kinderen waren zo blij om te zoeken naar die eieren. Ze mochten zoeken. En het was een hobby voor hun en ook blijdschap.”

“‘U zij de Glorie’. We zongen het, toen was ik twee. Van mijn oma. Oma had het allemaal.”

“Dan komen wij met de paas aan en denken wat deze was geweest.”

“Ik mocht niets zeggen – want ik moest verdriet hebben voor wat ze met mijn broer Jezus gedaan hebben.”

“Elke zondagmiddag bracht ie toffies voor me mee. Ik weet nog de spelletjes die opa met me dee. Restaurantje spelen en m'n opa was de kok. Bokkenwagen spelen en m'n opa was de bok. M'n opa, m'n opa, m'n opa, in heel Europa was er niemand zoals hij.” Als je dit liedje hoort denk je vanzelf terug aan je eigen opa. Heb je hem gekend? Deed je spelletjes met je opa? Onze bewoners vertellen met plezier over hun opa en oma.

“Mijn opa was te oud om spelletjes mee te doen. Ik heb het wel gevraagd, maar hij zei: ik doe het niet.”

“Mijn kinderen zijn goed voor mij. Dan pakken ze mij vast. Dan zeggen ze: blij dat opa is gekomen. Ze vragen dan of ik wil zingen en spelen.”

“Mijn opa was een perfecte man. Hij was een van de eerste die auto reed. Ik mocht ook in de auto. Het was wat, en dan zwaaien naar de mensen.”

“Ik ging wandelen met mijn opa. Hij zei: ik loop wel door, pluk jij de bloemetjes maar.”

“Mijn oma was heel slank, ze droeg mij altijd in haar armen, bidden deed ze veel.”

“Mijn oma was kattig. Ze was altijd druk, want ze had 12 kinderen.”

“Je blijft van je opa en oma houden.”

“Als je een eitje was zou ik je kussen. Maar ik doe het toch.”

“Kijk die gebouwen. Daar hebben we toch een flinke pakkerd aan gegeven. Daar hoef je geen oorlog voor te beginnen. Dat scheelt weer een heel gootje.”

“Je bent op je oude dag aangeland. Nou, dan ben je echt een aardig eindje onderweg. Daar mogen we best even de voetdruk op neer laten stampen.”

“Ik had wel iets over me dat ik het wilde. Dat is meegenomen hè. Wat je wint, dat is altijd meegenomen. 't Ging als een plaatje.”

“Als je het zo meemaakt, dan is het wel een wintertje van vanjewelste. Er zijn beroerdere winters.”

“Als er ijs lag, dan was ik niet nummer één maar wel nummer twee.”

“Schaatsen heb ik geleerd van mijn vader en mijn broers. Die hadden water en een boot.”

“Mijn zuster breide mutsen. IJsmutsen.”

“Maar wel *stevig* lopen hoor. Je moest wel laten merken dat de winter niet voor de lol gekomen was.”

“Een Amsterdammer verdwijnt niet makkelijk!”

“Een actief stelletje mensen. We mogen trots zijn op onszelf. Wat we tot nu toe uitgespookt! Geen haantje de voorste, mijn karakter was wel een beetje voorzichtig. Maar wel pittig meedoen! Het maakt niet uit, maar er kwam altijd ergens rook uit de schoorsteen.”

“We hebben geen ruzie gemaakt. We zijn sterker dan de mannen.”

“Spuug maar uit zei mijn vader als hij wilde stoppen met bidden.”

“Zelfstandigheid! Is heel belangrijk.”

“Ik ben geen mens voor getuttel.”

“God is toch van ons allemaal en toch niet van jou alleen? Het is allemaal van ons, niet alleen van één persoon.

“Je moet blijven vertrouwen dat het wel komt. Dat goedheid heerst.”

“Eerlijkheid, dat is waar alles op rust. Dat is het enige waar je achter komt dat er moet zijn, wil je vertrouwen hebben.”

“Ik heb mijn hoofd altijd bij mij.”

“Hij klinkt mooi van onder naar boven en daar gaat het tenslotte om.”

“Blz. 81? Zo oud ben ik nog niet.?”

“‘Ouwe taaie’ zijn we niet. Dan moet je 80 wezen.”

“Lonken is niet netjes. De mannen kwamen naar mij toe.”

“Als je lonkte kreeg je op de kop van je vader.”

“Ik heb ook wel eens herinneringen dat ik ondeugend was. Dat zat er ook in.”

“Wat is het leven zonder bal?’ Antwoord: ‘Ledigheid.’”

“Dat refrein gaat al niet goed want het woord ‘maar’ staat er niet in.”

“Dat lied hebben ze opnieuw gemaakt en de lelijke en vieze dingen eruit gehaald. Terwijl ik die juist zo graag zing.”

“Hij vloekte het hele leven lang. Maar dat deed hij alleen als ik wist dat mensen erover bleven praten.”

“Wij moeten wijs zijn, want anders loopt het los. Oud is nieuw. Middelmatig! Ik maak er meestal wel wat van. Want je kunt niet doen of je gek bent.”

“Je ziet het aan de ogen van de mensen. Of ze eerlijk zijn. Want die namaak, daar heb je niets aan. Gelukkig dat we dat voelen. Dat is het allereerste. En belangrijk!”

“Dag mevrouw Evenblij”

“Jahaa, ik ben nog steeds mooi”

“Moeder heeft toch altijd wel iets, hè. Dat trekt. Toen heb ik dat maar genomen. En dan kijk je iemand eerlijk aan. Dat is ook nog een verschil van mening – namaak, daar hebben we niets aan!”

“Hoe zijn mannen: aan de ene kant hiep, hiep, hoera, en aan de andere kant nuchter.”

“Die komedie, daar moeten we niets van hebben! Je moet *zeker* hebben. Dat blijft je toch altijd bij – op de achtergrond: even vasthouden! De zegen en de eerlijkheid. Die komedie, dat hoeft van mij niet.”

“Oma's, daar kwamen wijze woorden uit. Menselijkheid, zeg ik altijd. Dat is niet te koop. Niet dat gedraai: één, twee, drie, bom!”

“Ik ben doof. Ik versta het niet. Hindert niet. Een ander verstaat het wel.”

“Mijn moeder komt zo en al die dingen meer.”

“Als het helemaal niet gaat, ga ik naar huis.”

“Life is a stage. And we have to play our part with passion. You have to have passion for yourself.”

“Life isn't difficult, but we make it difficult. Because we think negative.”

“I pity the people who don't have the light inside. But when they look for it they will find it.”

“At night little angels come to you and tell you what God wants you to know.”

“God cannot be seen physically, with the naked eye. Only with the eye of the heart.”

“I know who I am. That is the most important thing!”

“We zijn met alles gekomen, dan kunnen we alles zijn.”

“Knuffelen is verschillend per familie en per streek. De een omhelst elkaar en de ander niet”.

“Je doet gewoon hartelijk zijn en anderen deden alsof ze elkaar jaren niet hadden gezien. Ligt aan de streek. Groningen zijn stil en Friezen ook, maar hoe zuidelijker heel gemoedelijk”.

“Tuurlijk zit je hoofd af en toe op hol. Komt door de zang die erin zit”.

“Door die val kom ik niet meer bij mijn woorden. Ik zie ze groot voor me maar krijg ze niet uitgesproken”.

“Een zeikerd ben je. Dat zie ik zo”.

“Mijn familie laat me niet meer vrij. Ik ben er helemaal kapot van. Man weg kinderen weg. Ik weet niet meer wat ik moet doen”.

Tijdens reminiscentie: “Van welk sprookje is: ‘knabbel knabbel knuisje wie knabbelt er aan mijn huisje’. Antwoord: Hans en Grietje. En dan..... mevrouw, die zegt: “Hans en Grietje? Ik dacht dat die uit elkaar waren”.

“Ik ben de voorkant van het lied vergeten”.

“Ik vond drop heerlijk. Alle drop. Maar die tijd is al voorbij”.

“Heerlijk, wat een woord is dat: Zuipen”.

“Mijn moeder kon bijna niet schrijven. Schreef ze alles verkeerd. Ze was bijna niet naar school geweest”.

“Bij de bouw konden we het wegpikken, de houtjes. Deden mijn broers. Omdat we zo arm waren”.

“We hebben het arm gehad maar waren toch wel gelukkig met elkaar. Mijn broers ook”.

“Ik kon precies zeggen hoe het ging. Was ook mijn levensverhaal”.

“Ja, ik zing ook altijd. Dat het weer opgeraapt wordt. Mijn moeder zingt interessant maar valt af. Maar die zei wel altijd doe toch mee. Allemaal liedjes van de fröbel school of lagere school. Dus ga maar verder met zingen”.

“Mijn vader dronk. We waren zo arm. Snapten niet waar hij het geld vandaan haalde”.

“Ik ergerde me vroeger wel aan grijze haren. Nu niet meer omdat ik ouder ben geworden”.

“Een baan was niet zo vanzelfsprekend. Vader was blij dat hij werk had op een schip”.

“De tijden zijn al voorbij maar de herinneringen blijven in mijn hoofd”.

“De herinneringen zijn ook wel eens weg. Dan ben je aan het praten of lezen”.

De oorlog en de nawerking ervan blijft jaren en jaren aanwezig, niet alleen op 4 en 5 mei.

“Nee, ik heb vannacht niet goed geslapen. Het komt door die oorlog, hè. Al die herinneringen die boven komen. Mijn oom hebben ze ook afgemaakt. De broer van mijn vader. Die liet vrouw en kinderen achter. Hij is al heel vroeg opgepakt. Ja, hij was communist.

Ik was op de Dam. We hadden gehoord dat de Canadezen kwamen. Ik was zo'n 17 jaar. Toen werd er geschoten. Ze zagen natuurlijk die vreugde bij al die mensen, dat konden ze niet uitstaan, zijn ze gaan schieten. Ik lag op de grond, de mensen liepen over me heen.

Mijn zusje ging naar Friesland. Mijn vader en moeder zijn wel met haar wezen kijken. Het klikte.

Mijn vader werkte in de school bij het Tropenmuseum. De Hogere Burger School. Hij was stoker. De Grünen Polizei wilden dat ie daarmee doorging. Was de kachel uit, kwamen ze hem ophalen. Ja, toen zat de Grünen Polizei er in. Hij kreeg wel eens een bordje eten mee. Of een schaalpje. Mijn moeder en mijn zusje aten er van. Ik niet. Ik wilde hun vreten niet. Nooit. Nooit gedaan ook. De honger. En de kou. Gingen we om kolen bij het emplacement. Maar de Duitsers zaten er ook. Eén stuurde een keer zo'n hond op me af. Ik voelde zijn nagels hier in mijn dijbeen. Ik lag op de grond, je wist natuurlijk niet wat zo'n hond ging doen. Toen er dik ijs op lag, toen mocht het wél. Maar we moesten de kolen er met onze vingers uit graven. Had je een paar kolen. Met ijs helemaal aan elkaar geklonterd.”

“Het zijn maar van die kleine dingetjes. Je hebt er om helemaal geen erg in. Maar dan ga je effe nadenken – en dan zie je het – en dan is het net of je heel klein bent.

En dan kijk je naar buiten en dan zie je die boom en dan is het net of het schittert. Je bent binnen en je weet dat je niet meer naar buiten kunt en je bent er bang voor.

Vroeger – je ging overal naar toe:
water kijken, water kijken –
een vlinder zie je zo gaan,
zie je zo kijken, zie je in enen,
heb je geen zin meer, zei je dan.

Daarna zie je hem toch weer vlinderen.....
dat is zo gezellig, dan.
't Hoeft niet allemaal groots te wezen,
als het een beetje klein is, dat is ook al mooi.
Die boom, dat schittert, dat is zalig gewoon.
Je hoeft niet zo te kwekken en te doen,
maar ze weten dat je tegen ze praat en daar benne ze al dolblij mee.
Ik ben ook eigenlijk heel stom om alle mensen aan te trekken.
Maar als je ze dan weer ziet, en je ziet ze weer zo zielig kijken.....
en dan ga je soms denken en dan denk ik:
wat ben ik eigenlijk toch nog rijk.”

“Uitstapje? Welnee, ik ga nergens meer naar toe. Alleen naar het kerkhof. Best leuk dan zie je iedereen binnenkomen”.

“Ik zit vol verdriet”.

“Het is een geluk dat je in deze club zit. Hij hoort hier thuis. Amsterdams is buitenlands”.

“Bij een heleboel ouderenhuisen zingen de ouders en voelen zich toch wel op hun gemak en zeggen doorgaan. Zal toch wel het beste zijn”.

“Het is fijn dat die schoolliedjes boeken nog gebruikt worden om gezongen te worden. Leren we van elkaar. Dit was leuk en fijn. Dan leer je met elkaar meezingen”.

“Hier wordt hard gewerkt en dat is goed”.

“Wij mogen er zijn”.

“Een mens kan niet meer leven zonder opschrijfboekje bij zich tegenwoordig”.

“Ik zeg altijd gieter tegen een gitaar”.

“We zitten tegen de kerst aan toch. Oh. Lente mag ook”.

“Ik voel me verdrietig. Kan niet door het mooie weer komen. Komt dus uit mezelf. Voelde me onrustig. Blijf dan maar rustig zitten tot ik rustig word”.

“Vis was vroeger zeer een belangrijke voedingsbron”.

“In Vlissingen was het anders, daar was het doodstil”.

“Dit is het ideale weer. Ik hoef niet te transpireren als de zon schijnt. Dat doe ik wel als ik hard werk. En dat is tegenwoordig niet meer zo vaak”.

Grijze haren...

“Ik vind mijn grijze haren niet erg. Doe er niets aan. Ook geen lak. Mijn vader gebruikte die rommel wel maar ik niet hoor. Ik had een vrij volle kop met haar. Had toen op vroege leeftijd al een heerlijk kapsel met scheiding”.

“Het begon met grijs. Maar had ik geen moeite mee. Hoort bij het soort haar. Het is zo grijs dat het wit is”.

“Gelukkig nog een volle bos. Komt vast door dat ik geen middelen gebruikte ervoor. Soms een beetje om model te houden. Enige wat erin ging. En niet elke dag maar in het weekend”.

“Grijs worden. Mmm, vond ik een beetje van allebei erg. Beetje toen ik het werd. Heb het wel geverfd. Tussen licht en donker in geverfd. Ik her begin deed ik het zelf. Later dacht ik: Ach laat de originele kapper het maar doen”.

“Ik werd grijs toen ik 60 werd. Ik deed niets ermee. Maar toen heb ik het nog wel eens geverfd. Vond ik toen wel heel mooi”.

“Ik dacht ineens: hé dat is grijs. Ik was er wel trots op. Ik was zo mooi”.

Een bewoonster geeft vaak aan dat er veel verdriet was in haar leven, maar muziek heeft haar van kind af aan getroost, zo vertelt ze:

“O, die muziek. Yehudi Menuhin, dat was door de radio, dat speelden ze uit. Dan bleef ik staan net zolang tot het liedje weg was. ‘God, mogen wij dat hebben?’ Muziek is mooi. Het suist door de zaal. Piano en viool. Tot het buitenland aan toe. Nederland *hield* van muziek. In het Concertgebouw, daar zaten ze. Veel van het mooie gaat weer weg. Muziek is muziek en het wordt niet ziek.”

“Mijn vader hield ook zo van muziek. Het is toch altijd wel mooi. Muziek, muziek, je werd niet ziek, je werd *vrolijk!*”

“Wij hadden een orgel, het orgel van Bethlehem. ‘Doe nog eens, kind, speel nog eens. Hoe meer je het doet, hoe beter het wordt.’”

“Mijn vader zei: ‘Ga mee, dan gaan we luisteren. Als je hier gaat zitten, dan geniet je toch zó!’

Jo Vincent. Hélène Kals.....

Zo gaat alles voorbij, wat komt en wat niet.”

“En als je gaat zitten, dan kun je toch zo luisteren. Je luisterde zo graag. We hadden de radio aan en wij luisterden ook altijd. Gezelligheid. Maar niet altijd.”

“Mijn vader zei: ‘Ga nou eens even zitten en speel niet zo vlug. Speel nou niet zo vlug, speel langzaam.’”

“Mijn moeder wilde graag weten: ‘Zing toch zo graag. Wees toch niet bang.’
De grijze haren
die ons bewaren
voor het leven
dat voorbij loopt.”

Sommige bewoners praten in gedichten...

De zee was dichtbij.
Je zag de zee.
Je zwom links en rechts.
Je voelde je als thuis.
En je blijft altijd bij de herinnering –
en de herinnering blijft bij.
Ik kan ook zwemmen
en ik kan ook de vissen zien
en ook zo nu en dan een vis halen uit de zee.
Heerlijk –
en dan altijd met herinneringen die mee zo blijven.
Van kinder af, als de dat begint,
dan heb je het al onder de ogen.

En nog meer herfstige uitspraken....

“Herfst. Ik heb het allemaal gezien.”

“Eikeltjes. Je zag ze vallen. En ik raapte ze op en mijn moeder wist niet war ze ermee moest doen. Ik wel. Ik legde ze op mijn kamer het was toch droog. ”

“Eekhoorns. Leuk. Je zag ze zo lekker ouwehoeren. ”

“De kippen tokten me wakker en van de haan schrok ik. Die schreeuwde zo hard. ”

“Die eekhoorns zitten er nog altijd! Die zijn knap. ”

“Schoppen tegen de herfstbladeren en eikels en kastanjes meenemen. als ik het niet voor mezelf deed dan wel voor mijn moeder. Ze legde ze in een bakje in een kringetje. ”

“Of het nu herfst of zomer is, pannenkoeken zijn altijd lekker. ”

“Warme chocolademelk. Mijn zusjes zeiden dan: de bladeren zijn gevallen. Je kunt weer graaien met de bladeren. Je kunt dan chocolade melk maken. In kopjes of bekers.”

“Het hele weer dat chagrijnigt een beetje.”

“De herfst daar hoort de warme kachel bij.”

“Door de modder. De bladeren om je oren. Dat noemen ze in Limburg “stevele”. Dat was daar iets bijzonders. De boeren scholden ons uit voor ‘stevelemenekes’ Dat was iets heel bijzonders.”

“Rode laarzen.....ik vind het gezellig staan.”

“Die bladeren met dat rood, ik vind het altijd wel mooi.”

“Van grijs tot geel en rood. Allerlei kleuren.”

“Want in de herfst heb je wel vaak regen. En als je dan met regen.....dan moest je met de fiets.....Ik heb wel in een auto gereden. Dat was betrekkelijk gemakkelijk.”

“De herfst brengt veel mooiere kleuren dan de zomer. Bladeren met verschillende kleuren er op. Die grote bladeren lijken net paletjes. Daar zitten verschillende plekken kleuren op.”

“Die kleuren is prachtig. Maar als het gaat regenen.....!”

“Net als op een paletje als je olie bij de verf doet.”

“Geen paraplu, “Grootouders ook niet. Die mannen helemaal niet. Dat vonden ze een beetje wijvig.”

“Een kinderparaplu. Kon je echt helemaal zo omdoen. Dat vond je prachtig.”

“Stormen, soms een deel van een boom. Er gingen zelfs hele takken van een boom. Kwam er een grote tak van de bomen en die werd door de wind alle kanten uitgezwaaid.”

“Ik doe mijn best tot ik er niet meer ben op de aarde”.

“Je mag best wel een emmer vol janken”.

“Ik zat elke dag een half uur heen en terug op de fiets te zingen”.

“Grijze haren. Dat is een leuk liedje om trots op te zijn”.

“Hoe het voelt ligt aan hoe je het ontvangt”.

“De dagen zijn niet altijd hetzelfde qua weer betreft”.

“Het moet net in je oren komen”.

“Ik ken ook een mw. die u kent. U bent berucht”.

“Als ik zingen kon zoals jullie zou ik graag mee zingen”.

“Mijn ouders zongen altijd heel vals”.

“Ouwe taaie heeft een hele eigen klank”.

“Ik genoot voor anderen”.

“Je moet gewoon leven met de mensen die er staan”.

“Wat bent u plechtig bezig”.

“Ben ik dat? Dhr. K. P.? Goh”...

“Wat mooi dat herinneringen naar boven komen door een kleinigheidje”.

“Mijn vader rookte sigaar. Day had een klein geurtje. Dat ging zo heerlijk door je neus. Dan ging ik in de andere kamer zitten om het te ruiken”.

Opvoeden is van alle tijden...

“De ene keer moeilijk, andere keer gaat wel.”

“Niet moeilijk want van kleinsaf leer je de kinderen.”

“Wanneer die kinderen klein, dan begon je te leren. Bovendien ‘goedemorgen mw. goedemorgen dhr.’ Als je ergens komt: ‘goedemorgen allemaal’.”

“Ik heb heel wat geleerd hoor.”

“Ik vond het niet zo makkelijk want ik had geen man maar het is prima gegaan.”

“Het leukste vond ik het drukte in huis. Ze hadden altijd wat. zeven kinderen. Erg druk soms. Met waarschuwen dit mag wel, dit mag niet.”

“Ik hoop van wel dat ik het goed heb gedaan.”

“Ik twijfel over de opvoeding van de kinderen.”

“Als je kinderen hebt krijg je vanzelf liefde.”

“Dan krijg ik commentaar van mijn dochters: ‘Mama je moet het zo doen. Zo moet je het doen zo moet je het zeggen’.”

“Je doet het niet expres, het gaat vanzelf.”

“De invloed van thuis heeft veel invloed gehad.”

“Mijn kleindochter is zo klein. Je moet ze loslaten. Ze is als een diamant voor mij.”

“Dankbaar voor mijn gevoel voor humor.”

Samen met bewoners de bewoners die zijn overleden herdenken, belangrijk en van waarde.

“Zuster ik moet luisteren naar je woorden hoor.”

“Ik ben blij hier te zijn in verband met de dood van zijn verhaal. De hele periode.”

“Ik op mijn best wil iedereen persoonlijk bedanken. Op bezoek komend of niet komend, maar informatie gevend. Om de naam van de gestorven te delen.”

“Ik was onvoorbereid maar zag jullie binnen komen en dat doet me goed.”

“Dank jullie, ik dank jullie, mijn vrouw en ik hebben het samen gedaan.”

“Dat lied is mooi maar komt niet uit mijn hoofd.”

“Het komt niet uit de mond van die persoon zelf.”

“Wat ik weet is dat ze hebben een lied gezongen, dat is voor moeder.”

“Ze zit helemaal in de hemel en maar zoeken daar.”

“Ze waren precies zoals jij het vertelde.”

“Dan denk je nu aan je ouwe tijd.”

“Mijn kind is drie jaar geleden voor de trein gegaan. Dat verdriet is zo groot. Wilde niet meer leven. Kon niets doen. Mijn jongste van de drie.”

“Je blijft ze altijd onthouden. Niet alles maar wel een beetje.”

“Ze is droevig. Om er verlies van ouders. Vader en moeder en een paar vriendjes. Allemaal geven ze een rol.”

“Hij zei: ‘Annie als ik dood ga dan kom ik elke nacht de wacht houden bij je.’ En dat doet hij elke nacht.”

“Ze zullen me zeker missen als ik er niet meer ben.”

“Dit zijn allemaal mensen en kennissen van me.”

“De bomen weten het allemaal nog.”

“Het was kort, maar plechtig. Daarom hóud ik van de kerk!”

“Ik ben te laat. Ik ben overtijd.”

“Een vriend is goed voor een wip zo af en toe.”

Een oude dame, 97 jaar oud, op haar sterfbed: “Och zustertje.....lief zustertje.....ik wil nog niet sterven.....ik ben nog veel te jong om dood te gaan!”

“Ja, dan zing ik gewoon. Moeder zong: ‘kom, ik kom, kondre kondre.’”

“In mijn hoofd ben ik 25. Toen kreeg ik verkering. Dat was een mooie tijd.”

“Het leven heeft rozengeur en maneschijn en de diepe dalen zitten je mijn broek. Een lange broek.”

“Ik ben het niet hoor. Zo ben ik niet.”

“Mannen kunnen niet van vrouwen afblijven. Wel vrouwen van mannen.”

“Toen de kinderen geboren waren was ook een mooie tijd. Kon ik ze zo in mijn armen houden en sussen.”

“Ik zit niet zo breed hoor. Ik heb een rolstoel.”

“Het ‘Peerd van ome Loeks is dood’ is een echt Gronings liedje.”

“Zo dames en heren. We hebben nog nooit zo slecht gezongen.”

“De mensen in Friesland zijn arm. Of is dat niet waar?”

“Ik ben mw. B., maar ik ben er niet.”

“Ik loop van kastje naar de stoel elke dag.”

“Als je een eitje was zou ik je kussen. Maar ik doe het toch.”

“Kijk die gebouwen. Daar hebben we toch een flinke pakkerd aan gegeven. Daar hoef je geen oorlog voor te beginnen. Dat scheelt weer een heel gootje.”

“Je bent op je oude dag aangeland. Nou, dan ben je echt een aardig eindje onderweg. Daar mogen we best even de voetdruk op neer laten stampen.”

“Ik had wel iets over me dat ik het wilde. Dat is meegenomen hè. Wat je wint, dat is altijd meegenomen. 't Ging als een plaatje.”

“Als je het zo meemaakt, dan is het wel een wintertje van vanjewelste. Er zijn beroerdere winters.”

“Als er ijs lag, dan was ik niet nummer één maar wel nummer twee.”

“Schaatsen heb ik geleerd van mijn vader en mijn broers. Die hadden water en een boot.”

“Mijn zuster breide mutsen. IJsmutsen.”

“Maar wel *stevig* lopen hoor. Je moest wel laten merken dat de winter niet voor de lol gekomen was.”

“Een Amsterdammer verdwijnt niet makkelijk!”

“Een actief stelletje mensen. We mogen trots zijn op onszelf. Wat we tot nu toe uitgespookt! Geen haantje de voorste, mijn karakter was wel een beetje voorzichtig. Maar wel pittig meedoen! Het maakt niet uit, maar er kwam altijd ergens rook uit de schoorsteen.”

“We hebben geen ruzie gemaakt. We zijn sterker dan de mannen.”

“Spuug maar uit zei mijn vader als hij wilde stoppen met bidden.”

“Zelfstandigheid! Is heel belangrijk.”

“Ik ben geen mens voor getuttel.”

“God is toch van ons allemaal en toch niet van jou alleen? Het is allemaal van ons, niet alleen van één persoon.

“Je moet blijven vertrouwen dat het wel komt. Dat goedheid heerst.”

“Eerlijkheid, dat is waar alles op rust. Dat is het enige waar je achter komt dat er moet zijn, wil je vertrouwen hebben.”

“Ik heb mijn hoofd altijd bij mij.”

“Hij klinkt mooi van onder naar boven en daar gaat het tenslotte om.”

“Blz. 81? Zo oud ben ik nog niet.”

“‘Ouwe taaie’ zijn we niet. Dan moet je 80 wezen.”

“Lonken is niet netjes. De mannen kwamen naar mij toe.”

“Als je lonkte kreeg je op de kop van je vader.”

“Ik heb ook wel eens herinneringen dat ik ondeugend was. Dat zat er ook in.”

“Wat is het leven zonder bal?’ Antwoord: ‘Ledigheid.’”

“Dat refrein gaat al niet goed want het woord ‘maar’ staat er niet in.”

“Dat lied hebben ze opnieuw gemaakt en de lelijke en vieze dingen eruit gehaald. Terwijl ik die juist zo graag zing.”

“Hij vloekte het hele leven lang. Maar dat deed hij alleen als ik wist dat mensen erover bleven praten.”

Dit keer een kerstjuweeltje met een gesprek tussen bewoners.

Mevr. P.: “Achteraf wilden ze een kerstboom. Heel belangrijk.”

Dhr S.: “Dat geeft ook min of meer zichtbare kerstsfeer.”

Mevr P., lachend: “Zei mijn vader: 'Ik heb geen versiering.' 'Nou, dan ga je er zelf in zitten.’”

Gegiechel om de tafel.

Vierde mevrouw D. als kind in Indonesië kerst met een kerstboom?

Mevr D, stralend: “Altijd, elk jaar hoor. Een echte boom, van de bloemenman. We waren blij als we naar de bloemenman gaan met vader en moeder.

Uitgekozen. (lachend) Een beetje woorden natuurlijk. 'Ik wil die'. 'Ik wil die.' “

De hr S: “Dat was ook niet tegen te houden, want het was heel landelijk. Wij gingen met de trein naar school. Dan merkte je dat overal een vorm van kerst werd gevierd. Het begon al op straat. Er werden kerstbomen geroid. Zodoende kreeg je hele plekken in het bos waar de bomen geroid waren.”

Mevr L: “Alles bekijken. 'Da's een mooie.' 'Da's een mooie.' Ik vond alles prachtig. Voor ons kinderen is het ook zo prachtig. Werd altijd mooi opgesierd.”

MevrS: “Wij gingen met pappa. Want die ging die boom maken. Dat was een hele belevenis. Je ging gewoon mee.”

De hr S: “Dat was een hele grote kerk. Daar stond een flinke kerstboom. Er was daar een zondagsschool – en mijn vader was daar min of meer bij betrokken. Er was daar een café met een grote zaal. Er werd een grote kerstboom aangekocht en dat gaf een grote kerstsfeer.”

Mevr D: “Een flinke boom. Al die bladeren moesten groen zijn. En we hebben ook snoepjes er aan. Voor de kinderen. En dan willen ze niet weggaan. Gezellig. Je voelt je eigen kinds!”

Echte kaarsjes in de boom?

Mevr C: “Die gedraaide, weet je wel. Emmer water er onder.”

De hr S: “Iemand met een stok. Die hield die spons met die stok er aan in die emmer water. Die werd als het ware kletsnat. Die hielden ze kletsnat in de emmer.”

Mevr L (glimlach): “Er waren er niet zo veel. En mijn vader stond maar.....”

Mevr D: “Dat is nummer één: de kerstboom. En cadeautjes hoor. Een hele hoop cadeautjes.”

Deze keer geen juweeltjes maar een ontmoeting met een bewoner...

“Doordat je met je ouders een gevoelsmatige binding hebt, waardoor je een belangstelling hebt die meer is dan een gewone belangstelling.....het kan daar allemaal naar toe, het kan dat het net zo’n moeilijk probleem is, maar dan kan je er over praten. Dat is wat vertrouwen is. Er zijn dingen die je liever met je

moeder bepraat en er zijn dingen die je liever met je vader bepraat. En dan weet je dan het goed zal worden behandeld.

Of een vriend. Dan zocht je vrienden op over iets dat je heel gek vindt om over te praten. Dat helemaal niet gek is om er over te praten. Over bepaalde dingen waar je met een derde over praat. En het vertrouwen dat doorbreekt dat. Want degeen waar ik mee praat, die maakt eigen keuzes dat hij of zij er niet met een ander over praat.

Je hebt allemaal een vriend of vriendin waar je daarmee over kan praten. Dan weet ik dat ik dat die de keuze heeft daar kan ik met een persoon over praten en daarmee niet. Dat zijn bepaalde regels die ontstaan door vriendschap. En vriendschap wil zeggen: vertrouwen. Mensen die dat ervaren, die weten: dat zijn geen verhaaltjes om voor te lezen – die wil dus graag even ergens over praten. En die voelen in het gesprek dat dat aanwezig is.

Daarvan moet je kunnen horen dat dit een gesprek is dat voor een praatje onderweg genoemd kan worden.”

“Ik hoef niet meer flink te zijn. Ik ben nu eigen baas.”

“Blauw is de kleur van de lucht daarboven. God heeft ons gezien. God is altijd in ons midden.”

“Prachtig. Wat een stilte. Dat heb je alleen in de avond.”

“Zeven kinderen was netjes toen. Maar ik vond het maar vies.”

“Zij is geen nietsdoener.”

“Jij hebt zoveel praatjes. Verschrikkelijk.”

“Ik vond het streng vroeger. Ik mocht niet naar dansen. Deed ik het maar stiekem.”

“Ik vond het leren niet naar, maar de dwang die erop zat.”

“Ik was zo klein. Ik deed niets.”

“Een belevingsconcert. Wat deftig hé.”

“Zo zacht dat je er bijna niet in kunt knijpen.”

“De sterren fonkelen tot de lucht helemaal vol is.”

“Ik ga hoog zingen want ik heb net mijn stem met koffie omgespoeld.”

“Ik zou de lagere school wel over willen doen maar dat gaat wat moeilijk met mijn grijze hoofd.”

“Ik doe mijn bril af. Zonder zie ik beter.”

“Het licht gaat binnen toch niet uit? Alleen buiten toch?”

“Mijn vader is van 100 jaar voor Christus, dat is lang geleden hoor.”

“Ik ben een beetje vooruit gaan zingen en ben nu een bus vooruit.”

“Ze zit helemaal in de hemel en maar zoeken daar hé.”

“Gezelligheid. Dat is zo’n fijn gevoel. Daar houdt ik van.”

“Hoe ik me voel? Dat kun je aan mijn gezicht wel zien.”

“Wees toch zacht en aardig, dan blijf je waardig.”

“Geweldig! Heel mooi zuster. Ik zou je willen pakken, maar mijn handen zijn dicht.”

“Met muziek word ik niet ziek.”

“Vroeger was het niet warm in de winter in huis.”

“Bidden. Voor het slapen gaan, dat blijft dan toch een beetje zitten.”

“Als zij komt is het altijd een feestje.”

“Wat wij elkaar vertellen zijn niet zomaar verhalen, maar waargebeurde dingen.”

“Mijn ouders hebben me wijze woorden meegegeven.”

“Ik heb mijn grenzen niet gezien. Je moet er in de buurt zitten anders kan het niet.”

“Kom je vrolijk praten? Dat mag altijd.”

“Oh, ik dacht dat we nog aan het zoeken waren naar de woorden van het vorige lied.”

“Ik word elke dag een beetje lelijker.”

En nog meer herfstige uitspraken....

“Het hele weer dat chagrijnigt een beetje.”

“De herfst daar hoort de warme kachel bij.”

“Rode laarzen.....ik vind het gezellig staan.”

“Die bladeren met dat rood,ik vind het altijd wel mooi.”

“Van grijs tot geel en rood. Allerlei kleuren.”

“Want in de herfst heb je wel vaak regen. En als je dan met regen.....dan moest je met de fiets.....Ik heb wel in een auto gereden. Dat was betrekkelijk gemakkelijk.”

“De herfst brengt veel mooiere kleuren dan de zomer. Bladeren met verschillende kleuren er op. Die grote bladeren lijken net paletjes. Daar zitten verschillende plekken kleuren op.”

“Die kleuren is prachtig. Maar als het gaat regenen.....!”

“Net als op een paletje als je olie bij de verf doet.”

“Geen paraplu, “Grootouders ook niet. Die mannen helemaal niet. Dat vonden ze een beetje wijvig.”

“Een kinderparaplu. Kon je echt helemaal zo omdoen. Dat vond je prachtig.”

“Stormen, soms een deel van een boom. Er gingen zelfs hele takken van een boom. Kwam er een grote tak van de bomen en die werd door de wind alle kanten uitgezwaaid.”

Herfst...

“Door de modder. De bladeren om je oren. Dat noemen ze in Limburg ‘stevele’. Dat was daar iets bijzonders. De boeren scholden ons uit voor ‘stevelemennekes’. Dat was iets heel bijzonders.”

“Rode laarzen.....ik vind het gezellig staan.”

“Gloeïend heet. Niet van het koude. Lekker bij de kachel. Maar soms : kachel niet aan!

“Nee, geen dikke warme jas zo rijk ben ik niet. Allemaal weg gegooit.”

“Dikke warme trui heb ik wel.”

“Hele hele goede kachel, die gloeiendheet werd gestookt.”

“Mijn opa ging tamme kastanjes poffen op de kachel. Dat rook lekker en was lekker. Heerlijk. Wij hadden goede kastanjes in Suriname. We gingen ze zoeken. We liepen onder de bomen.”

“Voor de moeders was het moeilijk hoor. Die moesten drie keer koken per dag. Zo’n stampot bijvoorbeeld.”

“Mijn moeder maakte rijst met kousenband en zout vlees. Of pom!”

“Hachee van uien. Heerlijk! Had je ook speciaal vlees voor. Poulet van rundvlees.”

“Ik had een extra jas aan anders werd ik koud.”

“Mijn vader moest houtjes hakken voor de kachel.”

“Kachel, in de keuken het fornuis. De warmte werd niet naar buiten gejaagd maar naar binnen gelaten. De huiskamer in, was gewoonte, was niet duur.”

We geven ook belevingsconcerten op de groepsverzorging psycho-geriatrie. Deze groep is verbaal nog sterk en doet actief mee met het zingen en improviseren op de bekende liederen en genoten van de onbekende liederen. Hier hun opmerkingen:

Over de regenstok: “Net alsof er duizend druppels vallen.”

Bij het lied: ik heb eerbied voor jouw grijze haren: “Ik heb geen grijs haar maar kaal haar.”

“Mijn stemmetje wil weer zingen.”

“Als je stil bent dan hoor je de avond ademen.”

“Ik zing zo zacht, jullie horen het niet eens.”

“Jullie mogen elke avond komen om in slaap zingen en in de morgen om wakker te zingen.”

“Wat gaat het snel als het mooi is.”

“We hebben ook nog gepraat over ditjes en datjes.”

“Ik ben vandaag al weg.”

Een gesprek tussen twee bewoners tijdens het ‘samenzijn’ naar aanleiding van het verhaal dat werd verteld.

Mw. O.:

Houdt van uw naaste als van uzelf, maar niet meer dan van uzelf. Er zijn mensen die minder van zichzelf houden, dan van een ander. Maar ik moet eerst van mijzelf houden en dan hou ik ook van de bomen, de regen, de zee, de biggen, de koeien, van God, want God heeft alles geschapen.

Antwoord mw. D.:

Nou, dat vind ik wel moeilijk. Want wie ben ik nou helemaal. Ik moet voor anderen zorgen. Ja, het leven is soms wel moeilijk. Maar mooi. We doen het met elkaar. En daar gaat het om.

“Ik ga naar huis. Iets verder en dan woon ik op de Noordpool.”

“Ik had vriendinnen. Twee. Maar mocht niet te lang weg. Als ik het vroeg zei ze niet te lang. De tijden waren moeilijk. Ze was een beetje streng.”

“Ik denk aan mijn tijden ook. Dan komen oude herinneringen boven. De oude spelletjes daar hield ik van.”

“Waar slaat dit kind eigenlijk op?”

“De vierde klas was het leukst om les te geven. Die waren nog aan je gekleefd.”

“Geld is natuurlijk ook bijzonder.”

“Je kunt altijd zeggen: ik laat het bij deze. Het is geen must.”

“Die is hele dag al hier en zegt niets.”

“Ik ben al helemaal schor van een deuntje hier en daar.”

“Je middag zit zo vol.”

“Een mooie taak is dat. Ik heb het gedaan. Met liefde en inzet.”

“Spelen mocht niet van oma. Ik mocht niets van oma. Die deed alles zelf.”

“Ik zei: ik wil naar zondagsschool vanwege de mooie liedjes. Mijn vader was echte socialist. Die vond het niets. Mijn moeder zei we zijn socialist maar je mag kerkelijke liederen zingen hoor.”

“Speel een mooi lied. Niet zingen.”

“Er is een liedje van gemaakt en dan moet het zijn gebeurd.”

“Ik kom uit Suriname maar ken niets uit Suriname echt.”

“Ik ben zo doof maar hoor u wel.”

“Soms praat ik beter zonder mijn gehoorapparaten.”

“Door het dansen ben ik gelijk opgelucht.”

“Stomme mensen moeten er ook zijn.”

“Er zitten een paar valse ertussen.”

“Dan ken je elkaar goed, dan ga je elkaar missen.”

“Als het oud is, is het van mij.”

“Ik moet er vandoor ik moet zoeken in alle hoeken. Maar wat weet ik niet.”

“De mannen zingen hier de hele dag.”

“Ik ben het meeste kwijt ik ben al 92.”

“Ken je dat liedje wat zingen ze vals, hé.”

“Ze gingen vroeger naar de Paasheuvel. Gingen ze zingen.”

“Bij mijn moeder begrafenis werd Amazing Grace twee keer gezongen.”

“Zal ik jou eens wat vertellen: het is zo mooi dat de jongelui allemaal voor ons aan het zingen zijn.”

“Het lijkt wel echt. Als de mannen van het koor komen gaan ze luisteren.”

“Laat haar maar kletsen ze heeft altijd wat bijzonders.”

“Het lijkt wel echt. Als de mannen van het koor komen gaan ze luisteren.”

“Laat haar maar kletsen ze heeft altijd wat bijzonders.”

“De bomen weten het allemaal nog.”

“Een Surinaams lied, nu hoor ik het pas.”

“Ik kom uit Suriname maar ken niets uit Suriname, echt.”

“Ik ben zo doof maar hoor u wel.”

“Soms praat ik beter zonder mijn gehoorapparaten.”

“Door het dansen ben ik gelijk opgelucht.”

“Die trommels moeten het altijd verduren hier.”

“Oh, ik moet stil zijn wij gaan zingen.”

“Oh, heb je aan me gedacht? Oh jammer, aan ons allemaal? Dat is niet zo speciaal.”

“De tafel is te klein en de gids is te groot.”

“Das een mooie: ‘Omdat ik zoveel van je hou’, zing je toch elke woensdag speciaal voor mij!”

“Of ik Groningen mis? Nee, want ik ben een ras echte Groninger.”

“Het was goed en mooi. Ik heb zelfs gehuild.”

“Mijn moeder sloeg hem netjes op zijn kop hoor.”

“Tien minuten dat red ik wel als ik niet doodga ondertussen.”

“Voorin en achterin het is allemaal netjes. Het is leuk.”

Uitspraken over muziek kunnen er nooit genoeg zijn..en een uitspraak van een mantelzorger..

“‘Ouwe taai’. Heb ik een bloedhekel aan. Vroeger te vaak gehoord op straat. zongen ze het altijd en daarom kan ik het nu niet meer horen.”

“‘Ouwe taaie’, dat is zo leuk. Zongen we altijd met de meiden op straat.”

Mantelzorger: “Elke week zie ik weer hoe vrolijk mijn moeder ervan wordt ondanks dat ze niet mee zingt.”

“Als ze jarig zijn willen ze graag een liedje van je horen de opa en oma's.”

“Ik ken een paar liederen van je, ik laat je niet achter hoor!”

“Zing ik vals? Zing iets leuks!”

“Wat kennen we veel buitenlandse liedjes hé.”

“Met de dag van de verjaardag gaan we goede liederen zingen.”

“Olie in je mond en dan zing je het hoogste lied.”

“Muziek is gezelligheid en gewoon een beetje rustig.”

“Tulpen wil ik. Een lied over tulpen zingen.”

“Dat zit hierbinnen.” (in je hart)

“Hebt u veel last van die gitaar?”

“Vaker zingen en spelen dan leer je goed.”

“Muziek erbij dat klinkt zo leuk. Heerlijk zo’n middag.”

“Je hebt weer een lekker nummertje gespeeld. Er komt dan weer ritme in.”

Juweeltjes over de vaart...

“Ik ben kleine matroos in de hele rit geweest, ik was nog niet zo oud in die jaren. Ik heb altijd gevaren.”

“Ik heb veel van de wereld gezien.”

“Ik vond varen mooi werk. Altijd onderweg en je zag mooie dingen en ik heb de kost verdiend dat ook belangrijk.”

“Ik ben trots op mijn kleinzoon. Veertig jaar en nu al kapitein. Hij zegt: ‘Meisjes kan me niet schelen ik heb een mooie boot’.”

“In Zeeland heb ik vele boten gezien. Grote en kleine boten. Ook werkvaartuigen.”

“Ik heb vaak gevaren. Op zondag met vader en moeder en namen we brood mee.”

“Ik heb meer plezier gehad in Zeeland dan hier. Met de mensen omgaan. Daar zijn te mensen meer tezamen. Hier is meer afstand.”

“De grote boot van Sidowadjo naar Marseille. De Willem ruis.

“Vrouw van de kapitein en de vrouw stuurman en de kok en de machinist. Gingen gewoon mee.”

“Ik ging naar de schippersschool en toen naar de zeevaartschool.”

“Schippervaart is de binnenvaart en de zeevaartschool voor de grote vaart.”

“Het was kort, maar plechtig. Daarom hóud ik van de kerk!”

“Ik ben te laat. Ik ben overtijd.”

“Een vriend is goed voor een wip zo af en toe.”

Een oude dame, 97 jaar oud, op haar sterfbed: “Och zustersje.....lief zustersje.....ik wil nog niet sterven.....ik ben nog veel te jong om dood te gaan!”

“Ja, dan zing ik gewoon. Moeder zong: ‘kom, ik kom, kondre kondre.’”

“In mijn hoofd ben ik 25. Toen kreeg ik verkering. Dat was een mooie tijd.”

“Het leven heeft rozengeur en maneschijn en de diepe dalen zitten je mijn broek. Een lange broek.”

“Ik ben het niet hoor. Zo ben ik niet.”

“Mannen kunnen niet van vrouwen afblijven. Wel vrouwen van mannen.”

“Toen de kinderen geboren waren was ook een mooie tijd. Kon ik ze zo in mijn armen houden en sussen.”

“Ik zit niet zo breed hoor. Ik heb een rolstoel.”

“Het ‘Peerd van ome Loeks is dood’ is een echt Gronings liedje.”

“Zo dames en heren. We hebben nog nooit zo slecht gezongen.”

“De mensen in Friesland zijn arm. Of is dat niet waar?”

“Ik ben mw. B., maar ik ben er niet.”

“Ik loop van kastje naar de stoel elke dag.”

“We hebben allemaal richting op de koel. ”

“De was was veel werk. Een grote tobbe. In een grote diepe Tobbes Uitgekookt en heet in een oude wastobbes gedaan. Zijn houten tobbes maar lekten niet. Bleken en weer wassen. Met gieter over de was gooien. Die mijnheer die die tobbes maakten. Ik heb er bewondering voor. Met schroeven en lekte niet. Heb er ook een kleine besteld voor een baby. Dat vond hij leuk. Kleine tobbe en wasrek. Had er toen al in.”

“Als ik in je ogen kijk zie ik een man staan. Ben je getrouwd ? Dan is het je man.”

“Mijn opa is doodgegaan voor ik geboren ben.”

“Ik heb in de Ravenstraat geboren en heet Ravenberg.”

“Ik ben in Coronie geboren. ”

“Ik ben in de Hogenstraat in Paramaribo geboren”.

“Je kunt er op schrijven en is een telefoon ? Tjonge dat moet je maar weten. ”

“Je gaat met een mijnheer die ook muziek maakt toch? ”

“Speelt u aldoor veel? ”

“Speelt u ook buiten? Op straat? En haalt u dan geld op? Ook via de computer?”

“Ik lal wel een beetje mee. ”

“Moet je even uithijzen? ”

Kalkoen? Laat dat beestje maar vliegen. Met die grote poten. Wel achter hem blijven anders zegt hij wap en bijt hij je.”

Het leven van onze bewoners is net een schatkamer. Je vindt er donkere hoekjes, kleerscheuren, gebrek en hartzeer. Maar ook een rijkdom aan verhalen, een grote schat aan wijsheid. In de levensverhalen van bewoners liggen juweeltjes verstopt: kostbare herinneringen, ontroerende gezegdes, diepe levenskennis.

Irene Kruijssen, muziektherapie
Paula Irik, Eva Smit, Sylvia van Rijn, geestelijke verzorging
Eben Haëzer, Anton de Komplein, Kraaipan, Berkenstede, de Buitenhof,
Kastanjehof,
Cordaan

